

Kurt Vonnegut s-a născut la 11 noiembrie 1922 în Indianapolis, într-o familie de origine germană. A studiat la Cornell University, Carnegie Institute și University of Chicago. A participat la cel de-Al Doilea Război Mondial, fiind luat prizonier de război la Dresda, unde a fost martor la distrugerea orașului, în urma bombardamentului din februarie 1945, experiență pe care o va evoca mai târziu în romanul *Abatorul cinci*. În anul 1952 a publicat *Pianul mecanic*, primul său roman, urmat apoi de *Sirenele de pe Titan*, *Mama Noapte*, *Leagănul pisicii*, *Fii binecuvântat, domnule Rosewater sau Nu strica orzul pe găște*, *Abatorul cinci sau Cruciada copiilor: un dans obligatoriu cu moartea*, *Mic dejunul campionilor sau La revedere, tristă zi de luni*, *Cutremur de timp* etc.

Kurt Vonnegut a murit la 12 aprilie 2007.

Kurt Vonnegut

LEAGĂNUL PISICII

Traducere din limba engleză și note
de Raluca Popescu

Stătea pe un bolovan. Era desculț. Picioarele îi erau acoperite de o pojghiță de *gheață-9*. Avea pe el doar o cuvertură albă, pe care era brodat cu albastru „Casa Mona“. Nu păru să ne bage în seamă. Aveau un creion în mână.

— Bokonon?

— Da?

— Pot să te întreb la ce te gândești?

— Tinere, mă gândesc la încheierea *Cărților lui Bokonon*.

A sosit vremea să închei.

— Și ai găsit ceva?

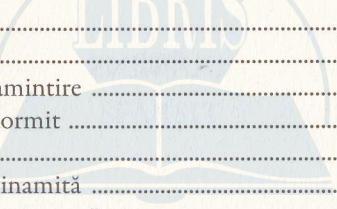
Ridică din umeri și-mi întinse un petic de hârtie.

Iată ce am citit:

Dacă aș fi mai tânăr, aș scrie o istorie a prostiei ome-nești. Aș urca pe Muntele McCabe și m-aș culca cu fața în sus, cu scrierea mea drept căpătâi. Și aș lua de pe jos o fărâmă din otrava alb-albăstruie care îi transformă pe oa-meni în statui de piatră, și m-aș preface și eu într-o statuie, întins pe spate, rânjind oribil și scobindu-mă în nas, întors cu fața spre Știți Voi Cine.

CUPRINS

1 Ziua în care lumea s-a sfârșit	7
2 Ce frumos, ce frumos	9
3 Smintelă	10
4 Înfiriparea împletirii firelor	12
5 Scrisoare de la un student la medicină	15
6 Luptele de gândaci	20
7 Ilustra familie Hoenikker	24
8 Relația lui Newt cu Zinka	25
9 Vicepreședintele responsabil cu vulcanii	27
10 Agentul secret X-9	29
11 O proteină	31
12 Deliciul sfârșitului lumii	33
13 Punctul de plecare	35
14 Pe când mașinile aveau vase de cristal	38
15 Crăciun fericit	40
16 Înapoi la grădiniță	43
17 Sala fetelor	45
18 Bunul cel mai de preț din lume	47
19 Gata cu noroiul	50
20 <i>Gheața-9</i>	53
21 Infanteria marină înaintea	56
22 Un ziarist de scandal	57
23 Ultimul rând de prăjituri	59
24 Ce este un <i>wampeter</i>	60
25 Cel mai important lucru despre dr. Hoenikker	62
26 Ce este Dumnezeu	64

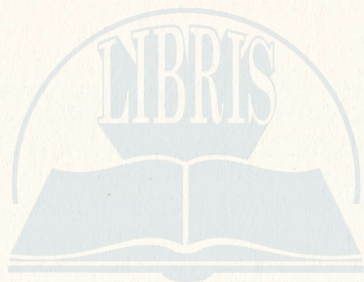

27	Mărțienii	65
28	Maioneză	68
29	Mereu în amintire	70
30	Doar ai adormit	71
31	Alt Breed	73
32	Bani din dinamită	75
33	Un om nerecunoscător	77
34	<i>Vin-dit</i>	80
35	Magazinul de bricolaj	84
36	Miau	87
37	Un general-maior modern	89
38	Capitala mondială a baracudei	91
39	Fata Morgana	93
40	Casa Îndurării și Speranței	95
41	Un <i>karass</i> pentru doi	97
42	Biciclete pentru Afganistan	100
43	Un manechin pentru demonstrație	104
44	Simpatizanți comuniști	107
45	De ce sunt detestați americanii	109
46	Metoda bokononistă de a-l trata pe Cezar	111
47	Tensiunea dinamică	113
48	Ca Sfântul Augustin	115
49	Pește dus de val pe furioasa mare	117
50	Un pitic drăguț	122
51	OK, mami	123
52	Fără durere	126
53	Președinte la Fabri-Tek	128
54	Comuniști, naziști, monarhiști, parașutiști și tineri care fug de armată	130
55	Să nu faci niciodată indicele cărții tale	132
56	O cușcă de veverițe învârtindu-se în gol	135
57	Un vis urât	137
58	Tiranie cu un amendament	139
59	Puneți-vă centurile de siguranță	141

60	Un popor năpăstuit	144
61	Cât valorează un caporal	146
62	De ce nu-i era frică lui Hazel	148
63	Liber și demn	150
64	Pace și belșug	152
65	Un moment prielnic pentru venirea în San Lorenzo	154
66	Cel mai puternic lucru din lume	158
67	<i>Carleig</i>	160
68	<i>Uo Siută de Marteiri</i>	162
69	Un mozaic uriaș	163
70	Educat de Bokonon	166
71	Fericirea de a fi american	168
72	Hilton-ul mucoșului	170
73	Ciuma neagră	173
74	Leagănul pisicii	177
75	Salutări lui Albert Schweitzer	180
76	Julian Castle este de acord cu Newt în ceea ce privește lipsa de sens a tuturor lucrurilor	182
77	Aspirină și <i>boko-maru</i>	185
78	O strânsoare de fier	187
79	De ce s-a împietrit inima lui McCabe	189
80	Pescuitorii de la cascadă	191
81	O mireasă pentru fiul unui îngrijitor de vagoane ..	194
82	<i>Za-ma-ki-bo</i>	197
83	Dr. Schlichter von Koenigswald se apropie de punctul de echilibru	199
84	Întuneric	201
85	O grămadă de <i>foma</i>	203
86	Două termosuri mici	206
87	Felul cum arăt	208
88	De ce nu putea fi Frank președinte	211
89	<i>Bocceaua</i>	213
90	Un singur șpil	215

91	Mona	217
92	Poetul proslăvește primul său boko-maru	219
93	Cum era s-o pierd pe Mona	220
94	Muntele cel mai înalt	224
95	Văd cârligul	226
96	Un clopoțel, o carte și o găină într-o cutie pentru pălării	228
97	Creștinul împuțit	231
98	Ultimele rituri	234
99	<i>Dumnezeu a focut nuoroii</i>	236
100	Frank dispare în tainiță	239
101	La fel ca înaintașii mei, il scot în afara legii pe Bokonon	241
102	Dușmanii libertății	243
103	Opinia unui medic despre efectele unei greve a scriitorilor	246
104	Sulfatazol	248
105	Analgizic	251
106	Ce spun bokononiștii când se sinucid	253
107	Bucurați-vă ochii!	255
108	Frank ne spune ce-i de făcut	256
109	Frank se apără	258
110	<i>A paisprezecea carte</i>	260
111	Un moment de repaus	262
112	Săculețul mamei lui Newt	265
113	Istoria	267
114	Când glonteale mi-a străpuns inima	269
115	Se întâmplă	273
116	Un „clac“ gigantic	276
117	Adăpost	278
118	Fecioara de fier și tainița	280
119	Mona îmi mulțumește	283
120	În atenția celor interesați	286
121	Nu răspund destul de repede	289

122	Familia lui Robinson Elvețianul	291
123	Oameni și șoareci	293
124	Colonia de furnici a lui Frank	296
125	Tasmanienii	299
126	<i>Zi-i, fluiera, -nainte</i>	302
127	Sfârșit	304

ZIUA ÎN CARE LUMEA S-A SFÂRȘIT

Numiți-mă Iona. Cam așa au făcut și părinții mei. Mi-au spus John.

Iona, John – și dacă m-ar fi chemat Sam, tot un Iona aș fi fost, nu pentru că le-aș fi purtat ghinion altora, ci pentru că cineva sau ceva m-a silit să fiu în anumite locuri, la un moment dat, negreșit. Mi s-au oferit mijloacele și motivele convenționale sau bizare. Și, conform planului, Iona a fost, clipă de clipă, în locurile indicate.

Ascultați:

Când eram mai tânăr – cu două soții în urmă, cu 250 000 de țigări în urmă, cu 3 000 de sticle de băutură în urmă...

Când eram mult mai tânăr, am început să adun material pentru o carte care avea să se numească *Ziua în care lumea s-a sfârșit*.

Cartea urma să se bazeze pe fapte reale.

Voiam să fie o relatare despre ce au făcut americanii de seamă în ziua în care a fost lansată prima bombă atomică asupra Hiroshimei.

Urma să fie o carte creștină. Pe vremea aceea eram creștin.

Acum sunt bokononist.

Aș fi fost bokononist și atunci, dacă s-ar fi găsit cineva care să mă învețe minciunile dulci-amărui ale lui Bokonon.

Dar bokononismul nu era cunoscut dincolo de plajele acoperite cu pietriși și de muchiile de coral care înconjoară Republica San Lorenzo, o insuliță din Marea Caraibelor.

Noi, bokononiștii, credem că lumea este organizată în echipe care îndeplinesc Voia Domnului fără să li se descopere vreodată faptele. Bokonon dă numele de *karass* unei astfel de echipe, iar instrumentul, *kan-kan*-ul, care m-a adus în *karass*-ul meu a fost cartea pe care n-am terminat-o niciodată, cartea pe care voiam să o intitulez *Ziua în care lumea s-a sfârșit*.

CE FRUMOS, CE FRUMOS

„Dacă viața ta se intersectează cu viața altcuiva fără vreo explicație logică“, scrie Bokonon, „atunci persoana aceea poate face parte din *karass*-ul tău.“

Tot în *Cărțile lui Bokonon* el ne spune: „Omul a creat tabla de șah; Dumnezeu a creat *karass*-ul. Bokonon vrea să spună că un *karass* nu ține seama de deosebirile naționale, instituționale, ocupaționale, familiale sau de clasă.

Forma lui este la fel de laxă ca a unei amibe.

În *Al cincizeci și treilea calipso*, Bokonon ne îndeamnă să cântăm împreună cu el:

Un bețiv din parc
Care doarme dus,
Un vânător din junglă
Vânând după apus.
Un dentist chinez
Și-a Angliei regină.
Toți se întâlnesc –
Piese-ntr-o mașină.
Ce frumos, ce frumos.
Ce frumos, ce frumos.
Ce frumos, ce frumos,
Oameni atât de-ndepărtați
Laolaltă angrenați.

Bokonon nu ne avertizează nicăieri în scrierile sale asupra încercărilor de a-ți descoperi limitele *karass*-ului său și natura lucrării pe care Dumnezeu Atotputernicul ți-a hărăzit-o. Bokonon notează doar că, în mod inevitabil, aceste investigații nu pot fi duse la bun sfârșit.

În capitolul autobiografic al *Cărților lui Bokonon*, el povestește o parabolă despre nesăbuinta de a pretinde să descoperi și să înțelegi:

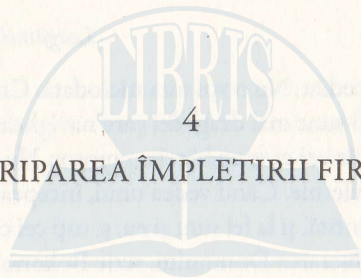
Am cunoscut odată o doamnă, membră a Bisericii Episcopale, care locuia în Newport, Rhode Island; mi-a cerut să proiectez și să construiesc o cușcă pentru dogul ei danez. Doamna susținea că îl înțelege deplin pe Dumnezeu și Căile Sale. Nu putea pricepe de ce există oameni pentru care ceea ce s-a petrecut sau ceea ce urma să aibă loc reprezintă un mister.

Și totuși, când i-am arătat schițele cuștii pe care i-o propuneam, mi-a spus: „Îmi pare rău, dar n-am putut niciodată să descifrez cheștiile astea.“

„Dați-i-le soțului sau preotului dumneavoastră ca să I le transmită lui Dumnezeu“, i-am răspuns, „și, când Dumnezeu o să aibă un moment liber, sunt sigur că va explica atât de limpede cușca pe care am desenat-o, încât până și dumneavoastră veți înțelege.“

M-a concediat. Nu o voi uita niciodată. Credea că lui Dumnezeu Îi sunt mai dragi cei care navighează în bărci cu pânze decât cei care au bărci cu motor. Nu suportă să se uite la un vierme. Când vedea unul, începea să țipe.

Era o smintită, și la fel sunt și eu, și toți cei care cred că pot înțelege lucrarea Domnului, scrie Bokonon.

ÎNFIRIPAREA ÎMPLETIRII FIRELOR

Orice-ar fi, vreau ca această carte să cuprindă cât mai mulți membri ai *karass*-ului meu cu puțință și am de gând să examinez toate indiciile referitoare la ce dracu' am fost noi sortiți să facem pe acest pământ.

Nu vreau să fac din această carte un manifest al bokonismului. Doresc totuși să formulez un avertisment bokonist în legătură cu ea. Iată prima propoziție din *Cărțile lui Bokomon*:

„Toate adevărurile pe care vi le voi spune sunt minciuni sfruntate.“

Avertismentul meu bokonist e următorul:

Orice om care nu e în stare să înțeleagă cum poate o religie folositoare să fie întemeiată pe minciuni nu va înțelege nici această carte.

Am zis.

Despre *karass*-ul meu, deci.

Cu siguranță din el fac parte copiii doctorului Felix Hoenikker, unul dintre „părinții“ primei bombe atomice. Dr. Hoenikker făcea și el parte din *karass*, fără îndoială, deși a murit cu mult înainte ca *sinoocas*-urile mele, firele din urzeala vieții mele, să se întrețească cu urzeala vieților copiilor săi.

Prima dintre progeniturile sale atinse de *sinoocas*-urile mele a fost Newton Hoenikker, cel mai mic dintre cei trei copii și cel mai mic dintre cei doi fii ai săi. Am aflat dintr-o revistă a frăției mele, *The Delta Upsilon Quarterly*, că Newton Hoenikker, fiul laureatului Nobel pentru fizică Felix Hoenikker, a fost primit în grupul din care făceam și eu parte. Grupul Cornell.

Așa că i-am scris lui Newt următoarea scrisoare:

„Dragă domnule Hoenikker,
(sau poate ar trebui să spun dragă *frate* Hoenikker?)

Sunt un membru al frăției Delta Epsilon de la Universitatea Cornell și în prezent îmi câștig existența ca scriitor liber-profesionist. Adun materiale pentru o carte referitoare la prima bombă atomică. Cartea va conține exclusiv evenimente care au avut loc în data de 6 august 1945, când bomba a fost lansată asupra Hiroshimei.

Întrucât răposatul dumneavoastră tată este considerat unul dintre principalii autori ai bombei, v-aș fi extrem de recunoscător dacă mi-ați comunica orice fel de anecdotă referitoare la viața din casa dumneavoastră în ziua lansării proiectilului.

Cu părere de rău trebuie să mărturisesc că nu cunosc prea multe detalii despre ilustra dumneavoastră familie, astfel încât nu știu dacă mai aveți frați sau surori. Dacă aveți frați sau surori, mi-aș dori foarte mult să le aflu adresele, ca să le trimit și lor rugăminți similare.

Îmi dau seama că erați foarte mic în momentul lansării bombei, ceea ce este cum nu se poate mai bine. Cartea mea va pune accentul mai degrabă pe latura *umană* decât pe cea *tehnică* a bombei, astfel încât reflectarea acelei zile